

fentlig Undersøgelse af de Skjoldnæsholmske Gudsforhold. Som Gjenstand for denne Undersøgelse troe vi først at burde betegne Jagttagelsen af de Betingelser, til hvilke de forskellige ovenomhandlede Bevillinger, navnlig 1802 og 1805, ere knyttede, men dernæst hovedet Jagttagelsen af Dispositionen af 1780.

Naar da denne Undersøgelse er ført til Ende, vil, efter vor Formening, Sagen, dersom Besidderen af Skjoldnæsholm ikke maatte finde sig opfordret til at tilbyde en Afgjørelse, der fyldestgør Retfærdighedens og Billighedens Krav, af det Offentlige være at bringe for Domstolene i den Form og paa den Maade, som efter de enkelte Spørgsmaalss Bestaaffenhed maatte være den rette.

I Genhold til foranstaaende Bemærkninger tillade vi os altsaa at indstille, at Thinget, i Overensstemmelse med Grundlovens § 68, vil beslutte, at Andragendet henvises til Indenrigsministeriet.

Bunzen. Krieger. J. C. Larsen.
Ordfører.

Spandet. Tscherning.
Formand.

Bilag I.

Udtog af Grevinde Danneskiolds Disposition.

Vi Christian den Syvende, af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge ic, gjøre alle vitteligt: At, efter som hos Os allerunderdanigst er bleven ansøgt og begjert Borens allernaadigste Konfirmation paa en af Os Gskelig Frue Anna Joachimina, fød Ahlesfeldt, Enkegrevinde af Danneskiold=Laurvigen, som nuværende Eier af Skjoldnæsholm, forfattet Bestemmelse for Hoyeriet, Indsætnings=Benge og Landgilden af bemeldte Skjoldnæsholms Guds Gønder, baade nu og i Fremtiden, hvilken lyder Ord til andet som følger:

Anna Joachimina, Enkegrevinde af Danneskiold=Laurvigen, nu værende Eier af Skjoldnæsholm, kendes og hermed vitteliggjør: At, saasom Hoyeriets Forretninger for en hoyeriegjørende Bonde ere af saa væsentlig en Betydning, at, dersom ikke denne Deel af Bondens paalagte Pligter er sat sine visse Grændser, kan et alt for overdrevet Hoyerie ikke allene

være til største Skade for Eieren selv, og ligesaa for det Almindelige, i Henseende til Handels- og Haandverksmanden, men intet, enten det Dymuntrende, det Sædelige, det Beskæftigede eller det Vindfibelige kan finde Sted hos en Bonde, saalange han ikke veed, hvorvidt hans Pligter kunne drives, eller hvor langt Hoyeriet skal gaæ, førend det naaer sit Maal. For Bondens Skatter, Tiende og Landgilde ere visse Regler foreskrevne; Ja! vel ogsaa for Hoyeriet; men aldrig naaer denne sidste foreskrevne Regel sit rette Forhold i Pligternes Udøvelse af Hoyeriet, med mindre Hartkornet bliver lagt til Grund. Sædegaardenes ulige Størrelse, Bøndernes ulige Forskiel af Mængde til at forrette Hoyeriet og meget andet saadant mere, ere de rette Narfager til den betydelige Fordeel, som et Guds kan have fremfor et andet, i Henseende til Bøndernes mere eller mindre af og tiltagende Velstand. Bedre er det, at en hoyeriegjørende Bonde veed sit bestemte Hoyerie, med saa nøiagtige Vilkaar forudsatte, at han seer, det ikke er ham overlegent, at han kan gjøre det med Lyst og være i Stand til at opfylde de øvrige i Loven foreskrevne og ham vedkommende Pligter, end at han ved et grændseløst Hoyerie bliver betaget baade Mod og Kræfter til at efterkomme saa vel den ene som den anden Lov. Begge Dele har jeg erfaret, først hvad Følgerne kan være af et ubestemt Hoyerie, og dernæst ogsaa, hvad Virkning et fastsat Hoyerie kan have. Det første attraaer jeg aldrig mere, som et fordærvende Unde til et Guds Besiddelse, men det sidste har jeg gjort mig selv til en Lov, og derved funden det, jeg har søgt, nemlig Bøndernes mere tiltagende Velstand, større Lyst og Drivt til at forrette et convenabelt bestemt Hoyerie, en yderligere Begjærighed til Udøvelse af en sædelig Beskæftigelse, og det som endnu er det allerypperligste, en tiltagende Fremgang i Gudsfrugtighed, hvilken neppe finder Sted, hvor dette slaviske Nag regjerer. Den Nytt, jeg har forskaffet mig selv og mit Guds Gønder ved et convenabelt bestemt Hoyerie, troer jeg at kunne tjene mine Efterkommere med, som tilkommende Eiere af Skjoldnæsholm, ved at lægge til Grund for dem, hvorledes Hoyeriet